

Verslag Zeepkist 23 januari 2020, 19.00 uur

Gastheer:	mevrouw M.J. Molengraaf-Vullers
Griffie:	de heer H. Sepers
Insprekers:	de dames Tanja van der Ploeg en Brigitte Kalkman
Notulen:	algemeen verslagbureau d&k

Mevrouw Molengraaf heet de aanwezigen van harte welkom. Zij deelt mede dat zich twee insprekers hebben gemeld voor de Zeepkist: mevrouw Tanja van der Ploeg, voorzitter van de Stichting BGTM, over rookbeleid en intolerantie en mevrouw Brigitte Kalkman over Eneco-aandelen en afvalstoffenheffing.

Mevrouw Van der Ploeg: Goedenavond dames en heren. Zoals u al hebt gehoord: ik ben Tanja van der Ploeg, voorzitter van de Stichting BGTM, Belangengroepering Tabak mag!, een Gorinchemse stichting die zich inzet voor het behoud van keuzevrijheid, het stoppen van de betutteling en intolerantie. Verder komen we op voor de gebruikers van tabak, maar wij promoten het gebruik niet. We onderstrepen ook het streven naar de rookvrije generatie, maar we zitten nog in een generatie die opgegroeid is in een cultuur waarin roken heel normaal was.

Keuzevrijheid voor de ondernemer. Hij die betaalt, bepaalt, toch? Laat het over aan de exploitant of hij zijn terras wel of niet rookvrij wil hebben, of half, of helemaal. Keuzevrijheid voor het individu. Het begon met het recht op een rookvrije werkplek. Het is een recht, net zoals het stemrecht. Daar mag je dus van afzien. Niemand wordt gedwongen om te gaan stemmen. We hebben voor elk wat wils in onze stad: coffeeshops, shishalounge, een nachtclub, binnenkort ook een speelhal. Niemand wordt gedwongen om naar deze gelegenheden toe te gaan. Dus wie heeft er last van dat deze gelegenheden er zijn? Niemand. Als er een gelegenheid komt waar tabak mag worden gebruikt, wordt ook niemand gedwongen daarheen te gaan. Dus wat is het probleem?

Betutteling. Niemand zit te wachten op een overheid die bepaalt wat we moeten eten en drinken en doen. Onder de noemer 'gezonder leven' verandert ons land in een dictatuur en het land van de verboden. We mogen straks niks meer en mensen gunnen elkaar niks meer. Als iemand ergens last van heeft, gaan we daar weer een verbod voor maken, terwijl we moeten beseffen dat in een overbevolkte samenleving een zekere mate van last onvermijdelijk is.

Intolerantie. De meest voorkomende opmerking is: ik heb er last van en het stinkt. En als je dan vraagt of ze ook last hebben van auto's, scooters en bootjes die voorbij komen, dan blijft het stil. Maar nu begint de intolerantie ongezonde vormen aan te nemen. Op 30 december is in München een roker vanwege sigarettenrook door een Nederlandse man het ziekenhuis in geslagen. En als dan iemand op Facebook reageert "Prima, dat moet vaker gebeuren", wordt het tijd dat we ons ernstig zorgen gaan maken over het tot nu toe gevoerde beleid. Ouderen in een verzorgingshuis moeten ook buiten roken, met kans op longontsteking en als gevolg daarvan overlijden. Ook dit is al gebeurd. Schandalig en te gek voor woorden.

Het aantal tabaksgebruikers ligt al jaren rond de 20%. Het huidige beleid heeft niet het gewenste effect. Er zijn nog steeds veel jongeren die eraan beginnen, dus tijd voor een nieuw beleid. Het verbod op rookruimtes gaat zorgen voor verdere overlast voor omwonenden, maar ook voor gebruikers van tabak. Deze mensen worden steeds verder in een sociaal isolement gedrukt en dat moeten we ook niet willen, want er zijn al genoeg eenzame mensen. Maar bovenal: het staat haaks op het beleid om jongeren zo min mogelijk met rokers in aanraking te laten komen. De handhaving is door staatssecretaris Blokhuis uitgesteld tot 1 april, om gemeenten tijd te geven een oplossing te zoeken.

Op onze site hebben we een petitie voor een vergunning voor een Tabak mag!-ruimte. Tabak is een legaal product. Terwijl wapenbezit verboden is, zijn er toch schietverenigingen. Het mooie is dat 25% niet-rokers onze petitie tekent, die zijn de betutteling ook zat en vinden dat deze

mensen, 20% van de inwoners, een plek in de samenleving verdienen. Het streven naar een rookvrije generatie wordt niet bereikt door de huidige generatie rokers het leven onmogelijk te maken. Veranderingen kosten tijd en hoe meer het woord 'verboden' valt, des te interessanter wordt het voor jongeren, want alles wat niet mag is leuk en spannend.

Wij hebben het volste vertrouwen dat wij, in samenwerking met de gemeente, het verschil kunnen maken en een actief beleid kunnen opstellen voor jongeren, met respect voor de huidige generatie, zodat er een fijne leefomgeving ontstaat voor alle inwoners in deze tolerantste stad in het hart van Nederland.

Bedankt voor uw aandacht en een fijne avond.

(Applaus)

Mevrouw Molengraaf: Ik wil de handschoen meteen maar in het midden werpen en vragen of er opmerkingen, reacties of vragen zijn vanuit de raad. Ik geloof dat iedereen met stomheid geslagen is!

Mevrouw Van der Ploeg: Ik hoop dat het wat oplevert!

Mevrouw Molengraaf: We gaan het zien. Mevrouw Kalkman.

Mevrouw Kalkman: Goedenavond. Mijn bijdrage gaat over het afhaalophaalgebeuren van Waardlanden met de restcontainers. Bij ons op de hoek, Muzenlaan-Toneelstraat, staat er eentje die echt door Jan en alleman wordt gebruikt, ook door de dorpen om ons heen, want daar moeten ze tegenwoordig betalen. Wij lopen elke keer voor niks met onze zak naar die bak, want dan is 'ie weer vol en staan er 40 zakken naast. Ga je dan bellen, dan zeggen ze: ja, hij wordt geleegd. Nou, dan kom je 's middags thuis, zie je dat de zakken weg zijn en denk je dat de container leeg is, maar als je je zak pakt loop je weer voor niks, want dan blijkt dat ze alleen de zakken mee hebben genomen die ernaast staan. Ik ben er echt zó zat van, want jullie gaan de afvalstoffenheffing weer verhogen met 19 euro, maar wij lopen elke keer voor niks met die zakken. Er moet nu echt iets gebeuren. Op een gegeven moment was ik het zo zat, dat ik de mevrouw hier bij de balie heb gebeld en gezegd: als hij vanmiddag niet geleegd is, kom ik met mijn zak naar het stadhuis en leg hem bij u voor de balie; dan zullen we wel zien wat er gebeurt. Ze rotten er ook van alles in wat er niet in mag. Dus ja, misschien moet er toch iets anders gebeuren. Voer bijvoorbeeld pasjes in en verdeel de bakken zo, dat er rondom een bak alleen bepaalde delen van straten gebruik van mogen maken. Misschien moeten we het dan maar zo oplossen, zodat in ieder geval West Betuwe niet meer bij ons kan lozen. Nou ja, dit is eigenlijk mijn punt.

Mevrouw Molengraaf: U had nog een ander punt, meen ik?

Mevrouw Kalkman: Ja. Ik heb begrepen dat de aandelen van Eneco heel goed verkocht zijn en dat het 700 euro per inwoner heeft opgeleverd. Ik ben eigenlijk benieuwd of er binnenkort een brief komt dat wij die 700 euro per inwoner krijgen!

Mevrouw Molengraaf: Hopen kan altijd natuurlijk!

Mevrouw Kalkman: Ze zijn met ons geld gekocht toch, die aandelen?

Mevrouw Molengraaf: Een vraag vanuit D66.

Mevrouw Zwaan: Even over dat afvalprobleem: wat is volgens u de beste oplossing?

Mevrouw Kalkman: Nou, pasjes: dat er gewoon een slot op komt en dat een stuk Muzenlaan, een stukje Lyriekstraat en de Toneelstraat met een pasje in onze bak terecht kunnen, de mensen van de Multatuli in de bak in de Aert van der Neerstraat, een ander stuk van de Multatuli in de bak op de hoek bij de Prozastraat en de Annie M.G. Schmidt bij de eigen bak, zodat Vuren en Spijk het niet meer bij ons kunnen gooien. Dus dan maar gewoon pasjes in Gorinchem.

Mevrouw Molengraaf: De heer Koçak van de PvdA.

De heer Koçak: Ik ben benieuwd naar de eerste reactie van onze wethouder.

Wethouder Van der Geest: Als bestuur van Waardlanden, waar we als vier wethouders in zitten, zijn we bezig om het inzamelingssysteem tegen het licht te houden, om te bezien wat wel en niet goed gaat, want zoals u zegt: de afvalstoffen blijven stijgen, en dat ligt deels aan wat we zelf kunnen doen, maar deels ook aan landelijke regelgeving, zoals het verhogen van de verbrandingsbelasting. Volgens mij is het voor niemand nieuws dat we iets zullen moeten doen aan het open systeem, want het werkt afvaltoerisme uit West Betuwe en Altena in de hand. We moeten dus weer naar een systeem waarin we kunnen afsluiten. Het hoe en wat zullen we nog met de raad bespreken. In andere gemeenten kennen ze diftar, daar betaal je per zak...

Mevrouw Kalkman: Ja, dat doen ze in West Betuwe ook!

Wethouder Van der Geest: Dat zijn allemaal nog keuzes die we met elkaar moeten maken, maar dat er iets moet gaan veranderen aan het open systeem dat we met z'n allen hebben, is wel duidelijk. Dat gebeurt niet alleen in Gorinchem, maar bijvoorbeeld ook in Vijfheerenlanden...

Mevrouw Kalkman: Rotterdam heeft hetzelfde probleem, maar daar hebben ze al bakken met een sensor erop en als die vol zijn, krijgen ze een berichtje en dan komt de vuilniswagen.

De heer Bahlmann: Dat werkt nog niet volledig....

Mevrouw Kalkman: Dat weet ik. Ik volg Rotterdam, dat heeft pasjes en dat gaat eigenlijk wel beter.

Mevrouw Molengraaf: De heer van Houwelingen van de SP.

De heer Van Houwelingen: Ik deel uw zorg. Het afsluiten zie ik ook als een oplossing, daarnaast aanvullend ook voor het probleem met het vuurwerk...

Mevrouw Kalkman: Daar hadden we bij onze bak geen last van, die zat gewoon barstensvol!

De heer Van Houwelingen: Dat klopt, maar ik heb van meerdere kanten gehoord dat er elders wel problemen waren.

Mevrouw Kalkman: Maar als je ze afsluit voor vuurwerk, moet er op Nieuwjaarsdag wel iemand langs die bakken om ze open te doen, zodat ze niet op 2 januari nog vol zitten.

De heer Van Houwelingen: Mee eens, maar de uitvoering laat ik graag bij de wethouder.

Mevrouw Kalkman: Ja, maar dat is natuurlijk een beetje politiek hè? Waardlanden zegt dat je de gemeente moet bellen, bel ik de gemeente, krijg ik te horen dat ik Waardlanden moet bellen.

Mevrouw Molengraaf: De heer Van Willigen van Democraten Gorinchem.

De heer Van Willigen: U loopt door de hele stad, hoor ik. Stel je nou voor dat we pasjes krijgen, vindt u dan dat we per zak of per kilo zouden moeten betalen? Of zeg je: nee, alle bewoners betalen hetzelfde en dat is het dan?

Mevrouw Kalkman: Maar nu heb je toch ook een- en meerpersoonshuishoudens?

De heer Van Willigen: Ja, dat is waar. Dus u zegt: iedereen hetzelfde bedrag en dan gewoon gratis dumpen?

Mevrouw Kalkman: Ja, voor ons dan. Wij betalen afvalstoffenheffing, die zit bij de gemeentebelastingen en dan gewoon daarmee doen. Eenpersoonshuishouden betalen nu ook minder dan wij.

De heer Van Willigen: En zou u eventueel bereid zijn om bijvoorbeeld op 31 december een slot op uw container te zetten en die 1 januari er weer vanaf te halen?

Mevrouw Kalkman: Dat gebeurt toch ook best wel?

De heer Van Willigen: Nee, dat gebeurt niet.

Mevrouw Kalkman: Nou, er waren er een aantal, die waren dicht gedaan begreep ik. Ik sprak die mevrouw van Waardlanden, en die zei "Bij mij zit hij nog steeds dicht omdat er vuurwerk in gegooid wordt".

De heer Van Willigen: Maar als u als bewoner van Gorinchem-Oost de sleutel krijgt van die grote container, bent u dan bereid die op 31 december op slot te doen en op Nieuwjaarsdag weer te ontsluiten?

Mevrouw Kalkman: Waarom moet *ik* dat doen?

De heer Van Willigen: Nou, dat vraag ik aan u: bent u daartoe bereid?

Mevrouw Kalkman: Ik werk niet bij de gemeente of bij Waardlanden.

De heer Van Willigen: U bent er niet toe bereid?

Mevrouw Kalkman: Waarom moet een burger dat doen, terwijl je al afvalstoffenheffing betaalt en van alles?

De heer Van Willigen: Dat kan ik later uitleggen.

Mevrouw Molengraaf: Nog meer vragen of opmerkingen?

De heer Van Breemen: Nou ja, ik wil wel een betoog tégen pasjes houden en ik ben benieuwd wat u daarvan vindt. Wij hebben het in de binnenstad gemerkt toen we pasjes hadden, en bijvoorbeeld de gemeente Utrecht heeft onlangs de pasjes afgeschaft, omdat het juist bijplaatsing in de hand werkt – want kom ik aan met mijn zak uit Spijk en kan ik die bak niet meer in omdat er een pasje op zit, dan zet ik mijn zak er gewoon naast.

Mevrouw Kalkman: Maar ja, nu staan er ook 40 zakken naast.

De heer Van Breemen: Dat ben ik met u eens, maar bijplaatsing is een probleem en ik denk niet dat een pasjessysteem dat oplost.

Mevrouw Kalkman: In Dordt werkt het wel!

De heer Van Breemen: Ja, dat kan, maar in heel veel andere steden, waaronder Gorinchem in het verleden, niet. Dus ik denk niet dat pasjes echt een oplossing zullen zijn.

Wethouder Van der Geest: Pasjes zullen zeker niet alles oplossen, maar wel het afvaltoerisme en dat wij al die kilo's van andere gemeenten erbij krijgen.

Mevrouw Kalkman: Misschien moet er dan een camera bij.

Mevrouw Molengraaf: Mevrouw Hamann.

Mevrouw Hamann: Ik wil benadrukken dat enige vorm van handhaving noodzakelijk is voor het dumpen van afval, want ik weet dat winkeliers het ook vaak doen, bijvoorbeeld in de Wilhelminalaan – een hele bekende. Daar staat elke ochtend een aantal zakken van de winkel naast de container die elke dag door Waardlanden worden opgehaald en dat betalen wij met z'n allen. Dat vind ik geen goede zaak. Ik ben voor handhaving.

De heer Van Willigen: 24 uur per dag een bewaker erbij?

Mevrouw Hamann: Voor mijn part zet je er een boa neer.

De heer Van Breemen: Dan moet de afvalstoffenheffing wel omhoog denk ik!

Mevrouw Molengraaf: Dit wordt straks vast een heel boeiende discussie in de raad. Ik hoop dat de wethouder zich daarop goed voorbereidt.

Zijn er nog opmerkingen over wat mevrouw betoogd heeft over de aandelen Eneco, namelijk: keer het uit per inwoner?

Wethouder Van Zanten: Ik wil er wel iets over zeggen.

Mevrouw Molengraaf: Als niemand vanuit de raad daarover het woord wenst, want dit is vooral bedoeld om de raad in contact met de inwoners te brengen. Geen vragen of opmerkingen vanuit de raad, stel ik vast. De wethouder.

Wethouder Van Zanten: Mevrouw zei dat de aandelen verkocht zijn en dat dit 700 euro per inwoner heeft opgebracht.

Mevrouw Kalkman: Dat stond in de krant, dus...

Wethouder Van Zanten: Het is niet helemaal waar, als ik uitga van het bedrag wel, maar de aandelen zijn nog niet verkocht. Van alle gemeenten die aandelen Eneco hebben zijn er op dit moment twee, waaronder Den Haag, die met de verkoop hebben ingestemd. De andere gemeenten zullen de komende weken nog aan bod komen, dus in theorie moeten we nog maar afwachten of de aandelen verkocht zullen worden. Ik verwacht overigens van wel. Als de opbrengst daarvan komt – 27,5 miljoen, zoals u in de krant hebt kunnen lezen – zullen we die uiteindelijk natuurlijk heel goed besteden voor de gemeente Gorinchem, wat u met z'n allen bent – dus het komt ook aan u ten goede. Alleen waar dat precies zal gebeuren zal nog heel uitgebreid met de raad worden bediscussieerd. Hopelijk zal die discussie kunnen worden afgerond bij de perspectiefnota die laat in het volgende voorjaar zal worden behandeld. We zullen dan zien hoe die gelden kunnen worden ingezet ten behoeve van onze gemeente en de inwoners van onze gemeente. Maar om de verwachtingen een beetje te managen: ik denk niet dat de uitkomst hiervan zal zijn dat er 700 euro per inwoner zal worden terugbetaald aan de burgers.

Mevrouw Kalkman: Dat zou wel eerlijk zijn, of een jaar gratis gemeentebelasting!

Wethouder Van Zanten: Nee, dat denk ik niet. Als we helemaal teruggaan in de geschiedenis, krijgen we nu pas het geld dat we eigenlijk al hadden kunnen krijgen toen we destijds het gemeentelijk energiebedrijf verkochten in het grotere verband; dat is toen naar Dordrecht gegaan, et cetera en uiteindelijk Eneco geworden. In die zin is het fijn dat we er uiteindelijk toch nog een keer een betaling voor krijgen. Die is wat hoger geworden dan ze in het verleden

zou zijn geweest, en dat is mooi. We kunnen er voor de stad fantastische dingen mee gaan doen en dat gaan we uitgebreid in overleg met de raad bespreken en bepalen.

Mevrouw Kalkman: Ja, met de ráád!

Mevrouw Molengraaf: Ja, wij zijn nu eenmaal de gekozen vertegenwoordigers, ook van u. Ik zou u adviseren: ga fracties benaderen met uw plan. Dat is de enige manier om hier invloed op uit te oefenen. Het is niet anders, zo hebben we het georganiseerd in Nederland. Ik wil de beide dames bedanken voor hun inbreng. Om half acht treffen we elkaar beneden voor de raadsvergadering.

De bijeenkomst wordt te 19.23 uur gesloten.